

Vier tegen één, maar Wilders wint, en de man van plastic ook

Posted on 25 oktober 2025 by Bart Jan Spruyt

Eéndrachtig vielen ze Wilders aan: Dilan Yeşilgöz, Frans Timmermans en Henri Bontenbal, gesouffleerd door Wilfred Genee. Maar ze etaleerden onmachtige kritiek die Wilders niet echt raakte en die ervoor kan zorgen dat Rob Jetten er straks weleens met de buit vandoor kan gaan.

Het Debat van Nederland op SBS6, afgelopen donderdagavond, was een debat waar lang naar was uitgekeken. Om twee redenen. De vorige keer, op 6 november 2023, was *Het Debat van Nederland* baanbrekend, een zogeheten '*gamechanger*'. Het chaotisch verlopen steekspel culmineerde in een confrontatie tussen Frans Timmermans (PvdA) en Geert Wilders (PVV) over het schrappen van het eigen risico. Timmermans bepleitte een lange, ingewikkelde route naar een verlaging van dat eigen risico, maar Wilders zei dat er mensen in het land waren die daar niet op konden wachten (een van die mensen, mevrouw Cindy uit Zaandam, stelde vanuit het publiek een vraag) en dat hij de dag na zijn aantreden als premier het eigen risico geheel zou afschaffen. Wilders stond op dat moment op 17 zetels in de peilingen, een week na het debat op 27 zetels, om de verkiezingen op 22 november

met 37 zetels met afstand te winnen. Zou dit debat, minder dan een week voor de verkiezingen van 29 oktober, opnieuw beslissend en baanbrekend blijken?

Eerste grote treffen

De tweede reden was dat dit debat het eerste grote treffen tussen Wilders en de anderen was. Om veiligheidsredenen had Wilders zijn campagne onderbroken, waardoor hij bijvoorbeeld niet aan de debatten bij RTL had deelgenomen. Nu ze hem eindelijk voor de camera in persoon zouden treffen, zouden Timmermans, Yeşilgöz en Bontenbal hem het vuur aan de schenen leggen en rekenschap eisen van de puinhoop die Wilders met zijn PVV van het kabinet-Schoof had gemaakt.

Deze campagne gaat over de vraag wie er na Wilders tweede wordt en dus de nieuwe premier. Wilders is *the man they love to hate*. De incompetente man die het heeft verbruid en die dat ingewreven moet krijgen want in zijn achterban zijn voor VVD en CDA zetels te winnen. Met Wilders erbij was er strijd, en verschilde het debat fundamenteel met de rustig verlopen, bijna gezapige debatten bij RTL.

Wilders was weggelopen, had niet geleverd, was onbetrouwbaar gebleken en kon geen nette, competente mensen voor belangrijke posten leveren: dat was de riedel die zijn drie tegenstanders in diverse formuleringen hadden ingestudeerd. Nooit meer zouden ze met hem regeren, verzekerden zij direct al aan het begin van het debat. Heel zijn partij was niet meer dan één man met een Twitter-account (Yeşilgöz). Hij was niet meer dan een megafoon van de onvrede (Bontenbal), een roeptoeter zonder oplossingen. Hij was de grootste gratis-bierbrouwer uit de Nederlandse geschiedenis (Timmermans). Zijn zelfbeklag over tegenwerking raakte kant noch wal, want om tegengewerkt te kunnen worden moest je zelf eerst werken (Yeşilgöz).

In dit koor van ingestudeerde *oneliners* voegde zich presentator Wilfred Genee, die zijn boekje te buiten ging door het debat niet zozeer te leiden als wel eraan deel te nemen en zich daarbij strijk-en-zet denigrerend uit te laten over uitspraken van Wilders.

Tegenover al dit verbale geweld bleef Wilders moeiteloos overeind. Het is nog maar zeer de vraag of dit debat tot grote veranderingen in de peilingen zal leiden. Als drie gevestigde partijen iemand eendrachtig aanvallen, kan dat die persoon de gunst en sympathie van de toeschouwers doen winnen. Een *gamechanger* zoals de

vorige keer was het debat zeker niet. Misschien was het vooral een herhaling van zetten, met dezelfde onderwerpen als de vorige keer, en dezelfde argumenten en dezelfde deelnemers. Alleen Pieter Omtzigt was er niet meer bij, vervangen door Bontenbal. En door Wilders met z'n allen aan te vallen, verleenden ze hem de onbetwiste hoofdrol in deze act.

Wilders blijft volhouden dat hij wel had kunnen leveren wanneer zijn PVV niet zo was tegengewerkt door zijn coalitiepartners en door de ambtenarij. Hij herhaalde zijn standpunten over de zorg, migratie (het saldo moet naar nul), over de islam, over de woningnood. Zijn tegenstanders hadden met elkaar in wisselende samenstellingen vijftig jaar geregeerd, hij elf maanden. In die elf maanden was het inderdaad niet gelukt om de puinhopen van die vijftig jaar op te ruimen. Maar hij zal zijn ministers en kiezers nooit verraden, en hij zal opnieuw de grootste worden. En dan zullen de anderen gedwongen worden hun cordon sanitair op te geven.

Vormvaste Bontenbal

Wat stelden de anderen daar tegenover? Bontenbal domineerde niet, en was eerder wat schuw en terugwijkend. Natuurlijk, we moeten de bladzijde van het kabinet-Schoof omslaan, want de mensen willen nu stabiliteit: een regering van bekwame bewindspersonen die binnen de grenzen van de rechtstaat aan een oplossing van al die grote problemen gaan werken. Maar erg veel concreter dan dit werd het verhaal van Bontenbal niet. Daarmee betoont hij zich overigens wel vormvast.

Het karakter waarmee Yeşilgöz blijft vechten, begint respect af te dwingen – na alle gemaakte fouten en begane blunders en na de messen die de Klaas-Dijkhoff-factie in haar rug heeft gestoken. Maar ook zij concentreert zich op aanvallen op Wilders, zonder de ruimte te nemen om een eigen agenda te ontvouwen. En Timmermans, ach Timmermans, ontpopt zich steeds meer als de man die met de allure van een staatsman van Brussel naar Den Haag afdaalde, maar gedwongen wordt GroenLinks-teksten te memoriseren en uit te spreken, en daarom veel te radicaal is voor het Torentje.

Vertoon van onmacht

Het zou niet verbazen als de drie aanvallers van Wilders met dit vertoon van onmacht en het ontluisterende gebrek aan zelfs een begin van virtuositeit, hun plastic medestander Rob Jetten (D66) in het zadel helpen. Want die begrijpt dat veel

mensen, zoals altijd, snakken naar een beetje optimisme. Jetten hoeft alleen maar een willekeurige stip op de horizon te zetten, met dichtgeknepen neus met een vlag zwaaiend, en velen zullen erin trappen. Ondertussen ruziën Wilders en Yeşilgöz over de vraag wie van hen Timmermans minister-president maakt: de PVV door zichzelf met haar waardeloze onmacht uit te sluiten of de VVD door de PVV uit te sluiten en daarmee een coalitie rechts van het midden onmogelijk te maken.

Maar dat is de vraag niet meer. De vraag is wat CDA en D66 gaan doen. Ook dat heeft *Het Debat van Nederland* deze week duidelijk gemaakt.

Wynia's Week *brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week,* ***156 keer per jaar****, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk.* ***Doet u mee?*** *Hartelijk dank!*